

mgr Magdalena Joanna Miodyńska

„Nowe materiały na bazie bizmutu do zastosowań fotokatalitycznych”

Streszczenie

Fotokataliza heterogeniczna jest obiecującą metodą wykorzystywaną do degradacji zanieczyszczeń środowiska wodnego i powietrza, a także umożliwiającą wytwarzania wodoru, jako „czystego źródła energii”. Wśród fotokatalizatorów stosowanych w procesach fotokatalitycznych na szczególną uwagę zasługują te, które w swojej strukturze zawierają atomy bizmutu. Półprzewodniki zawierające ten atom w większości przypadków charakteryzują się wąską przerwą wzbronioną, dzięki czemu mogą być wzbudzone promieniowaniem z zakresu widzialnego. Ponadto, materiały te mają z natury półmetaliczny charakter, który można wykorzystać w roli kokatalizatora w reakcji fotokatalitycznej. Co więcej, półprzewodniki bizmutowe są również wysoce podatne na wszelkie modyfikacje powierzchniowe i strukturalne. Dodatkowo, w przypadku perowskitów halogenkowych obecność bizmutu w ich strukturze powoduje zwiększenie odporności na utlenianie w warunkach naturalnych.

Celem pracy doktorskiej było opracowanie metody syntezy nowych materiałów bizmutowych o właściwościach fotokatalitycznych. Rozprawa doktorska składa się z dwóch głównych części. Pierwsza z nich stanowi wstęp teoretyczny zawierający informacje na temat głównych założeń fotokatalizy heterogenicznej, ograniczeń w zastosowaniu szerokopasmowych półprzewodników, metod ich modyfikacji, a także motywacji do tworzenia bizmutowych układów fotokatalitycznych. Druga część pracy prezentuje trzy artykuły naukowe, poprzedzone wprowadzeniem do metod preparatyki fotokatalizatorów i technik wykorzystanych do oceny ich właściwości fizykochemicznych, opis metodyki przeprowadzonych eksperymentów fotokatalitycznych oraz krótkie omówienie badań zawartych w każdym artykule. W ramach badań otrzymano trzy serie układów fotokatalitycznych: (i) kompozyty półprzewodnikowe zbudowane z matrycy TiO_2 o wysoce rozwiniętej powierzchni modyfikowanej kropkami kwantowymi Bi_2S_3 , w tym kropkami kwantowymi Bi_2S_3 domieszkowanymi jonami erbu lub iterbu, (ii) perowskity metalohalogenkowe typu $\text{Cs}_3\text{Bi}_2\text{X}_9$ (gdzie $X = \text{Cl}, \text{Br}, \text{I}, \text{Cl/Br}, \text{Cl/I}$ lub Br/I) oraz kompozyty

zbudowane z matrycy $g\text{-C}_3\text{N}_4$ i osadzonymi na jej powierzchni nanocząstkami $\text{Cs}_3\text{Bi}_2(\text{Cl}/\text{Br})_9$, (iii) perowskity halogenkowe typu $\text{A}_3\text{Bi}_2\text{I}_9$ (gdzie A oznacza kation metyloamonowy (MA), formamidynowy (FA), cezowy (Cs) lub rubidowy (Rb)) oraz $\text{Cs}_2\text{B}'\text{BiI}_6$ (gdzie $\text{B}' = \text{Cu}, \text{Ag}, \text{Au}$ lub In). Aktywność fotokatalityczną otrzymanych materiałów zbadano w zakresie promieniowania UV-Vis oraz Vis w procesie degradacji fenolu w fazie wodnej w przypadku drugiej serii fotokatalizatorów (ii) oraz w reakcji mającej na celu generowanie wodoru w przypadku pierwszej i trzeciej serii fotokatalizatorów (i, iii). Przeprowadzone eksperymenty fotokatalityczne oraz wykonanie kompleksowej charakterystyki właściwości nowych układów fotokatalitycznych pozwoliły na dokładne wyjaśnienie mechanizmów zachodzących procesów i ocenę stabilności fotoaktywnych materiałów.